REFORMA 2012

Organizowanie sprzedaży

Towar jako przedmiot handlu

Joanna Ablewicz

1

Kwalifikacja A.18.1

Podręcznik do nauki zawodu

- TECHNIK HANDLOWIEC
- SPRZEDAWCA
- TECHNIK KSIĘGARSTWA

WSiP

Podręcznik dopuszczony do użytku szkolnego przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania i wpisany do wykazu podręczników przeznaczonych do kształcenia w zawodach na podstawie opinii rzeczoznawców: **dr Izabeli Kraśnickiej-Wilk, mgr Małgorzaty Stankowskiej, mgr Marianny Biernacik-Bartkiewicz.**
Typ szkoły: **technikum, zasadnicza szkoła zawodowa**.
Zawody: **technik handlowiec, sprzedawca, technik księgarstwa**.
Kwalifikacja: **A.18. Prowadzenie sprzedaży**.
Część kwalifikacji: **1. Organizowanie sprzedaży**.

Rok dopuszczenia: **2013**.

© Copyright by Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne sp. z o.o.
Warszawa 2013

Wydanie I (rzut I)

ISBN 978-83-02-13605-4 (część 1)
ISBN 978-83-02-13607-8 (całość)

Opracowanie merytoryczne i redakcyjne: **Barbara Jaworska** (redaktor koordynator), **Barbara Wróblewska** (redaktor merytoryczny), **Agnieszka Wiąckowska** (tłumaczenie podstawowych pojęć na jęz. ang.), **Magdalenia Wessel-Zasadzka** (tłumaczenie podstawowych pojęć na jęz. niem.)
Konsultacje: **Monika Knap**
Redakcja językowa: **Lucyna Lewandowska, Ewa Wojtyra**
Redakcja techniczna: **Anna Popiel**
Projekt okładki: **Grafos**
Zdjęcie na okładce: **Deklofenak/Shutterstock.com**
Fotoedycja: **Agata Bażyńska**
Skład i łamanie: **KP Studio Katarzyna Pogrzebska**

Wydawnictwa Szkolne i Pedagogiczne spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
00-807 Warszawa, Aleje Jerozolimskie 96
Tel.: 22 576 25 00
Infolinia: 801 220 555
www.wsip.pl
Druk i oprawa: DROGOWIEC-PL Sp. z o.o., Kielce

Publikacja, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, abyś przestrzegał praw, jakie im przysługują. Jej zawartość możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym. Ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

Szanujmy cudzą własność i prawo.
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

Wstęp 8

I. Asortyment towarowy

1 Asortyment towarowy – podstawowe pojęcia 10
1.1. Podstawowe pojęcia dotyczące asortymentu towarowego 10
1.2. Rodzaje asortymentu handlowego 13
1.3. Czynniki wpływające na wielkość i strukturę asortymentu handlowego 14
1.4. Zalety i wady zróżnicowanego asortymentu handlowego 14
1.5. Klasyfikacja towarów tworzących asortyment handlowy 16
2 Znaczenie wiedzy towaroznawczej w zawodzie handlowca 19
2.1. Towaroznawstwo 19
2.2. Znaczenie towaroznawstwa w pracy handlowca 21
3 Klasyfikacja towarów 24
3.1. Podstawowe pojęcia 24
3.2. Klasyfikacja rodzajowa i systematyka towarów 25
4 Opakowania towarów 34
4.1. Funkcje i cechy opakowań 34
4.2. Podział opakowań 36
4.3. Normalizacja opakowań 43
5 Oznaczenia umieszczane na opakowaniach 46
5.1. Rodzaje i funkcje oznaczeń umieszczanych na opakowaniach, metkach i etykietach 46
5.2. Zasady umieszczania znaków na opakowaniach 48
5.3. Znaki zasadnicze 49
5.4. Oznaczenia informacyjne 50
5.5. Identyfikatory Zastosowania Globalnego Systemu Informacyjnego GS1 52
5.6. Znaki jakości 54
5.7. Inne oznaczenia informacyjne 55
5.8. Oznaczenia manipulacyjne 56
5.9. Oznaczenia niebezpieczeństwa 59
5.10. Oznaczenia reklamowe 62
5.11. Oznaczenia ekologiczne 63
5.12. Znaki umieszczane na metkach i etykietach 68
5.13. Oznaczanie towarów spożywczych 75

II. Charakterystyka grup towarowych

6 Artykuły żywnościowe – podstawowe pojęcia 82
6.1. Żywność – pojęcie, rodzaje i normy żywienia 82
6.2. GDA i normy żywienia 84
6.3. Składniki pokarmowe 85
7 Produkty zbożowe 92
7.1. Produkty zbożowe – informacje ogólne 92
7.2. Mąka 92
7.3. Kasze 94
7.4. Przetwory zbożowe 96
7.5. Makarony 97
7.6. Poradnictwo w zakresie sprzedaży produktów zbożowych 98

8 Nabiał . . . 99
8.1. Nabiał – informacje ogólne . . . 99
8.2. Sery . . . 100
8.3. Napoje, desery i koncentraty mleczne . . . 101
8.4. Jaja . . . 102
9 Mięso . . . 104
9.1. Mięso – informacje ogólne . . . 104
9.2 Rodzaje mięs . . . 104
9.3. Mięso drobiowe . . . 106
9.4. Przetwory mięsne . . . 106
9.5. Konserwy mięsne . . . 108
10 Ryby i owoce morza . . . 109
10.1. Ryby . . . 109
10.2. Owoce morza . . . 110
11 Tłuszcze roślinne i zwierzęce . . . 112
11.1. Tłuszcze – informacje ogólne . . . 112
11.2. Tłuszcze roślinne . . . 113
11.3. Tłuszcze zwierzęce . . . 114
12 Owoce, warzywa i grzyby . . . 116
12.1. Warzywa i owoce – informacje ogólne . . . 116
12.2. Owoce . . . 116
12.3. Charakterystyka wybranych owoców . . . 117
12.4. Warzywa – informacje ogólne . . . 119
12.5. Grzyby jadalne . . . 120
12.6. Przetwory owocowe i warzywne . . . 120
13 Cukry, miody i wyroby cukiernicze . . . 122
13.1. Naturalne środki słodzące . . . 122
13.2. Cukier . . . 123
13.3. Miód . . . 124
13.4. Słodziki . . . 124
13.5. Wyroby cukiernicze . . . 125
14 Koncentraty, dodatki i przyprawy spożywcze . . . 128
14.1. Koncentraty spożywcze – informacje podstawowe . . . 128
14.2. Charakterystyka wybranych koncentratów . . . 128
14.3. Musztardy, majonezy i ketchupy . . . 129
14.4. Przyprawy . . . 130
15 Napoje . . . 132
15.1. Napoje bezalkoholowe . . . 132
15.2. Napoje alkoholowe . . . 135
16 Pozostałe artykuły żywnościowe . . . 139
16.1. Żywność funkcjonalna . . . 139
16.2. Używki . . . 140
17 Artykuły nieżywnościowe – surowce i materiały do produkcji artykułów nieżywnościowych . . . 145
17.1. Włókna . . . 145
17.2. Skóra naturalna . . . 146
17.3. Odzież, obuwie i galanteria . . . 147
17.4. Tworzywa sztuczne . . . 150
17.5. Szkło . . . 153
17.6. Wyroby ceramiczne . . . 154
17.7. Papier i wyroby papiernicze . . . 155
17.8. Drewno i wyroby z drewna . . . 156
17.9. Metale i ich stopy. Wyroby metalowe . . . 158

18 Chemia i kosmetyki w ofercie handlowej 161
18.1. Chemia gospodarstwa domowego 161
18.2. Wyroby kosmetyczne i perfumeryjne 162
18.3. Farby i lakiery 164
19 Wyposażenie gospodarstwa domowego 167
19.1. Sprzęt i urządzenia gospodarstwa domowego 167
19.2. Meble 169
19.3. Oświetlenie 170

III. Normy i jakość towarów

20 Normy, certyfikaty, normalizacja 176
20.1. Normalizacja 176
20.2. Normy 177
20.3. Budowa i typy polskich norm 178
20.4. Certyfikaty 181
20.5. Świadectwo jakości 186
20.6. Zarządzanie jakością 187
21 Jakość towarów 189
21.1. Jakość 189
21.2. Cechy towaru decydujace o jego jakości 190
21.3. Czynniki wpływające na jakość towaru 192
21.4. Oznaczanie jakości towarów 193
22 Metody badania jakości 195
22.1. Metody badania jakości 195
22.2. Metody organoleptyczne 195
22.3. Metody laboratoryjne 196
22.4. Metody doświadczalnego użytkowania wyrobów 197
23 Kontrola jakości towarów 198
23.1. Odbiór jakościowy towarów 198
23.2. Zasady badania jakości towarów w placówkach handlowych 199
23.3. Zasady przeprowadzania organoleptycznej kontroli jakości towarów 199
23.4. Wady wykrywane podczas kontroli jakości 200
24 Organizacja kontroli jakości towarów w placówce handlowej 202
24.1. Rodzaje kontroli jakości 202
24.2. Zasady pobierania próbek 203
25 Badanie i ocena jakości wybranych artykułów 205
25.1. Nabiał 205
25.2. Mięso i jego przetwory 206
25.3. Ryby 208
25.4. Owoce i warzywa 209
25.5. Towary „suche” – mąka, kasza, kawa, herbata, przyprawy, cukier i słodycze 209
25.6. Napoje 210
25.7. Musztardy, ketchupy, majonezy 210
25.8. Kontrola jakości artykułów nieżywnościowych 210
26 Bezpieczeństwo zdrowotne żywności 212
26.1. Konserwowanie żywności 212
26.2. HACCP 213

IV. Przechowywanie i transport towarów

27 Rodzaje i funkcje magazynów . . . 218
27.1. Magazyny i magazynowanie . . . 218
27.2. Funkcje magazynów . . . 220
28 Obiekty magazynowe i ich wyposażenie . . . 223
28.1. Uwarunkowania sprawnego funkcjonowania magazynu . . . 223
28.2. Strefy czynności manipulacyjnych w magazynie . . . 223
28.3. Układy technologiczne w magazynie . . . 226
28.4. Wyposażenie magazynu . . . 227
28.5. Urządzenia do składowania . . . 227
29 Zasady przyjmowania i wydawania towarów w magazynie . . . 231
29.1. Przyjęcie towarów do magazynu . . . 231
29.2. Przeprowadzanie odbioru ilościowego . . . 232
29.3. Odbiór jakościowy . . . 233
29.4. Reklamacje związane z dostawą towarów do punktu sprzedaży detalicznej . . . 235
29.5. Dokumentowanie dostawy i wydania towarów . . . 237
30 Przechowywanie i magazynowanie towarów . . . 243
30.1. Czynniki wpływające na wielkość i rodzaj zapasów w magazynie . . . 243
30.2. Zasady przechowywania towarów . . . 244
30.3. Czynniki kształtujące warunki przechowywania towarów . . . 245
31 Zabezpieczanie towarów w magazynie . . . 248
31.1. Ubytki magazynowe . . . 248
31.2. Szkodniki magazynowe . . . 250
31.3. Zabezpieczanie mienia magazynów handlowych . . . 253
31.4. Odpowiedzialność pracowników magazynu . . . 255
32 Przechowywanie niektórych artykułów żywnościowych . . . 258
32.1. Przechowywanie produktów zbożowych . . . 258
32.2. Przechowywanie nabiału . . . 259
32.3. Przechowywanie mięs . . . 259
32.4. Przechowywanie wędlin i wyrobów garmażeryjnych . . . 260
32.5. Przechowywanie ryb . . . 260
32.6. Przechowywanie tłuszczów . . . 261
32.7. Przechowywanie owoców i warzyw . . . 261
32.8. Przechowywanie cukru i wyrobów cukierniczych . . . 262
32.9. Przechowywanie koncentratów i przypraw . . . 262
32.10. Przechowywanie napojów . . . 262
32.11. Przechowywanie herbaty i kawy . . . 263
33 Gospodarowanie opakowaniami w magazynie . . . 264
33.1. Opakowania w gospodarce magazynowej . . . 264
33.2. Racjonalizacja gospodarki opakowaniowej w magazynie . . . 264
33.3. Organizacja gospodarki opakowaniami . . . 265
34 Transport towarów . . . 267
34.1. Wpływ transportu na jakość towaru . . . 267
34.2. Wymogi dotyczące transportu niektórych artykułów żywnościowych . . . 271

V. Bezpieczne wykonywanie pracy

35 Czynniki szkodliwe dla zdrowia i życia człowieka występujące w handlu 276
35.1. Fizjologia pracy 276
35.2. Przenoszenie ciężarów w pracy 277
35.3. Zmęczenie i odpoczynek 279
35.4. Ergonomia pracy 280
36 Elementy higieny pracy 282
36.1. Higiena pracy 282
36.2. Wymagania techniczne dotyczące pomieszczeń pracy 282
36.3. Zagrożenia w miejscu pracy 283
36.4. Hałas w miejscu pracy 284
36.5. Zagrożenie porażeniem prądem 285
36.6. Zagrożenie pożarowe 285
36.7. Środki ochrony indywidualnej 287
36.8. Wypadki przy pracy i choroby zawodowe 288
37 Zagrożenia bezpieczeństwa pracy w magazynie 289
37.1. Zagrożenia na stanowisku pracy magazyniera 289
37.2. Skutki działania czynników niebezpiecznych i uciążliwych 291
37.3. Eliminowanie przyczyn i skutków działania czynników niebezpiecznych i uciążliwych 291

Sprawdź swoje wiadomości i umiejętności – odpowiedzi 298

Wykaz podstawowych pojęć w językach polskim, angielskim i niemieckim 299

Literatura 302

Źródła ilustracji i fotografii 303